

Datum van
inontvangstneming

:

26/01/2016

Zaak C-668/15

Samenvatting van een verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

14 december 2015

Verwijzende rechter:

Vestre Landsret (Denemarken)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 november 2015

Verzoekende partij:

Jyske Finans A/S

Verwerende partij:

Ligebehandlingsnævnet, namens Ismar Huskic

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

- 1 Uitlegging van artikel 2 van richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming in verband met een zaak waarin een bank met het oog op de behandeling van een aanvraag voor een lening aanvullende identiteitsbewijzen verlangde van de ene kredietnemer, die in Bosnië en Herzegovina is geboren, maar niet van de andere kredietnemer, die in Denemarken is geboren, ook al zijn beiden Deense staatsburgers. Vraag of een dergelijke handelwijze directe of indirecte discriminatie op grond van etnische afstamming oplevert die in casu gerechtvaardigd kan worden geacht.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 2 Uitlegging van richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming.

Artikel 267 VWEU

Prejudiciële vraag

- 1) Dient het verbod van directe discriminatie op grond van etnische afstamming in de zin van artikel 2, lid 2, onder a), van richtlijn 2000/43/EG houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming aldus te worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een handelwijze als die in het hoofdgeding, waarbij personen die niet zijn geboren in Scandinavië, een lidstaat, Zwitserland of Liechtenstein, ongunstiger worden behandeld dan in Scandinavië, een lidstaat, Zwitserland of Liechtenstein geboren personen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden?
- 2) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord, vormt een dergelijke handelwijze dan indirecte discriminatie op grond van etnische afstamming in de zin van artikel 2, lid 2, onder b), van richtlijn 2000/43/EG van de Raad indien deze handelwijze niet objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel niet passend en noodzakelijk zijn?
- 3) Indien de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord, kan een dergelijke handelwijze dan in beginsel worden gerechtvaardigd als een passend en noodzakelijk middel om te waarborgen dat wordt voldaan aan het vereiste van een verscherpt klantenonderzoek als bedoeld in artikel 13 van richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

- 3 Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming (PB L 180, blz. 22); overwegingen 3, 13 en 15 alsook artikelen 1, 2, 3 en 13 van de richtlijn

Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (PB L 309, blz. 15)

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

- 4 Lov om etnisk ligebehandling (wet betreffende gelijke behandeling ongeacht etnische afstamming; hierna: „wet gelijke behandeling”), in de versie van

geconsolideerde wet nr. 438 van 16 mei 2012, zoals gewijzigd. Deze wet zet richtlijn 2000/43 om. Bij de omzetting van de richtlijn (een minimumrichtlijn) in Deens recht is de lijst met verboden criteria niet uitgebreid. Van belang is met name § 3 (reikwijdte van het discriminatieverbod). De bewoordingen van § 3 zijn grotendeels identiek aan die van artikel 2 van richtlijn 2000/43.

- Memorie van toelichting (commentaar) bij de wet (wetsvoorstel betreffende gelijke behandeling ongeacht etnische afstamming, L 155 van 29 januari 2003), met name punt 6.5, met betrekking tot § 3:

„[§ 3] bevat het door de wet opgelegde algemene verbod op discriminatie op grond van ras of etnische afstamming, alsook een definitie van een aantal centrale begrippen. [...] [Het begrip] [...] ‚etnische afstamming’ wordt, evenals in de richtlijn betreffende gelijke behandeling ongeacht etnische afstamming, niet gedefinieerd in de bepaling, maar dient te worden uitgelegd in overeenstemming met de in het nationale en internationale recht gangbare terminologie en met eventuele rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen over de richtlijn. Onder ‚etnische afstamming’ wordt in het algemeen verstaan het behoren tot een groep van personen die wordt gedefinieerd aan de hand van een gemeenschappelijke geschiedenis, gemeenschappelijke tradities, een gemeenschappelijke cultuur of culturele achtergrond, een gemeenschappelijke taal, dezelfde geografische oorsprong enzovoort.”

- Voorafgaand deskundigenrapport inzake de wet (Rapport 2002 nr. 1422 – Omzetting in Deens recht van de richtlijn betreffende gelijke behandeling ongeacht etnische afstamming), met name punt 6.
- 5 Geconsolideerde wet nr. 806 van 6 augustus 2009 tot voorkoming van het witwassen van uit misdrijven verkregen opbrengsten en van de financiering van terrorisme (hierna: „witwaswet”) bevat bepalingen die richtlijn 2005/60/EG omzetten. § 12 bevat de algemene eisen inzake klantenonderzoek, terwijl § 19 de verscherpte eisen inzake klantenonderzoek bevat. § 19 bepaalt dat op basis van een risicobeoordeling verdergaande legitimatie-eisen worden gesteld aan de personen en ondernemingen die onder de wet vallen, in situaties die als zodanig een verhoogd risico op witwassen en terrorismefinanciering inhouden. Volgens § 19, lid 1, omvat dit onder meer een verplichting om ervoor te zorgen dat de identiteit van de klant wordt vastgesteld aan de hand van aanvullende informatie.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 6 Ismar Huskic is in 1975 geboren in Bosnië en Herzegovina. Hij en zijn gezin vluchtten in 1993 naar Denemarken, waar hij sindsdien woont. Ismar Huskic verkreeg de Deense nationaliteit in december 2000. Hij woont samen met Sandie Holmquist Belloni, die eveneens een Deens onderdaan is.

- 7 Jyske Finans A/S (hierna: „Jyske Finans”) is een dochteronderneming van de financiële instelling Jyske Bank A/S. Jyske Finans biedt in samenwerking met autohandelaren aan onder meer particulieren autoleningen en autoleasing aan.
- 8 In juni 2009 sloten Ismar Huskic en Sandie Holmquist Belloni een koopovereenkomst voor een tweedehands auto. De auto werd gedeeltelijk gefinancierd door middel van een autolening, die zij gezamenlijk aangingen bij Jyske Finans. Met het oog op de beoordeling van de leningaanvraag eiste Jyske Finans dat Ismar Huskic aanvullende documenten zou verzenden. Deze eis werd gesteld omdat Ismar Huskic blijkt zijn rijbewijs is geboren in Bosnië en Herzegovina. Een dergelijke eis inzake aanvullende documenten werd niet gesteld aan Sandie Holmquist Belloni, die in Odense (Denemarken) is geboren.
- 9 Ismar Huskic vond het verzoek van Jyske Finans discriminerend en diende een klacht in bij de Ligebehandlingsnævn (Commissie Gelijke Behandeling, een commissie die onder meer klachten over discriminatie op grond van ras en etnische afstamming behandelt). De commissie verklaarde de klacht van Ismar Huskic gegrond en gelastte Jyske Finans 10 000 DKK schadevergoeding te betalen. Aan die beslissing legde zij ten grondslag dat Jyske Finans Ismar Huskic *indirect* had gediscrimineerd.
- 10 Jyske Finans was van mening dat de beslissing van de Ligebehandlingsnævn in strijd was met de witwaswet en de nodige rechtsgrondslag in de wet gelijke behandeling ontbeerde. Daarom leefde zij de beslissing van de commissie niet na. Bijgevolg maakte de Ligebehandlingsnævn de zaak namens Ismar Huskic aanhangig bij het Ret i Viborg (rechtbank te Viborg).
- 11 Bij vonnis van 5 februari 2013 bevestigde het Ret i Viborg de beslissing van de Ligebehandlingsnævn. De rechtbank stelde evenwel vast dat de discriminatie van Ismar Huskic door Jyske Finans op grond van zijn geboorteplaats *directe* discriminatie op grond van etnische afstamming inhield.
- 12 Jyske Finans heeft tegen het vonnis van het Ret i Viborg hoger beroep ingesteld bij het Vestre Landsret (regionaal gerechtshof voor het westen van Denemarken), de verwijzende rechter.
- 13 Jyske Finans heeft in de loop van de procedure verklaard dat men bij de behandeling van Ismar Huskic en de aanvraag voor de lening een tegen de achtergrond van de witwaswet opgestelde interne regel toepaste op grond waarvan aan een kredietnemer die zich legitimeert door overlegging van een rijbewijs waarin vermeld wordt dat de kredietnemer is geboren buiten Scandinavië (gedefinieerd als Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen en Zweden), een lidstaat (gedefinieerd door opsomming van de huidige lidstaten), Zwitserland of Liechtenstein, automatisch de eis wordt gesteld dat hij een kopie van zijn paspoort of verblijfsvergunning overlegt. Jyske Finans heeft verklaard dat de regel volgens welke niet in Scandinavië, een lidstaat, Zwitserland of Liechtenstein geboren

personen bij een aanvraag voor een autolening aanvullende documenten moeten overleggen, is opgesteld ter nakoming van haar verplichting om de witwaswet na te leven.

- 14 Derhalve kan worden aangenomen dat Jyske Finans de eis om aanvullende documenten over te leggen enkel aan Ismar Huskic stelde omdat hij blijkens zijn Deens rijbewijs is geboren in Bosnië en Herzegovina en dus buiten de in het voorgaande punt opgesomde landen.
- 15 Gelet op een en ander is de vraag waar het in deze zaak om gaat, of de handelwijze van Jyske Finans, die meebrengt dat personen die zich – afgezien van hun geboorteland – in dezelfde situatie bevinden, verschillend worden behandeld, directe of indirecte discriminatie op grond van etnische afstamming oplevert, en of dit in casu in beginsel geoorloofd is, gelet op de verplichtingen die aan onder meer financiële instellingen zijn opgelegd ter voorkoming van het witwassen van geld en dergelijke.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 16 **Jyske Finans** is van mening dat het criterium „geboorteland” dient te worden gelijkgesteld met „nationale afkomst” en dus niet met „ras” of „etnische afstamming” in de zin van de richtlijn. Het geboorteland van een persoon is niet onlosmakelijk verbonden met diens etnische afstamming. Jyske Finans voert in dit verband aan dat onder etnische afstamming meer dient te worden verstaan dan enkel het geboorteland. Het begrip verwijst naar het feit dat een persoon in het algemeen behoort tot een nader bepaalde groep van personen die wordt gedefinieerd aan de hand van een aantal factoren zoals een gemeenschappelijke geschiedenis, een gemeenschappelijke cultuur, een gemeenschappelijke taal, dezelfde geografische oorsprong enzovoort. Geen van deze factoren is op zichzelf voldoende om etnische afstamming te definiëren. Volgens Jyske Finans behelst richtlijn 2000/43/EG geen verbod op discriminatie op grond van nationale afkomst en houdt de in het geding zijnde handelwijze dus geen overtreding in van het verbod op discriminatie op grond van etnische afstamming.
- 17 Voorts voert Jyske Finans aan dat haar handelwijze geen indirecte discriminatie oplevert, aangezien deze geen specifieke etnische groepen treft, maar enkel toepassing vindt op grond van het geboorteland, ongeacht de etnische groep waartoe de betrokken persoon behoort. Nationaliteit en etnische afstamming vallen niet samen, zoals blijkt uit artikel 21 van het Handvest.
- 18 Hoe dan ook wordt de in het geding zijnde handelwijze toegepast tegen de achtergrond van en in overeenstemming met de vereisten van richtlijn 2005/60/EG, zodat zij niet in strijd is met richtlijn 2000/43/EG.
- 19 **De Ligebehandlingsnævnet** heeft namens Ismar Huskic aangevoerd dat een criterium op basis van het geboorteland als in het hoofdgeding aan de orde dient te

worden gelijkgesteld met een rechtstreeks op etnische afstamming gebaseerd criterium en dat de handelwijze van Jyske Finans daarom directe discriminatie vormt in de zin van artikel 2 van richtlijn 2000/43. Volgens de Ligebehandlingsnævnen zal de etniciteit van een persoon in veruit de meeste gevallen samenvallen – en dus onlosmakelijk verbonden zijn – met diens geboorteland. Volgens haar vindt een zo enge definitie van het begrip „etnische afstamming” als die waarop Jyske Finans zich heeft beroepen (zie punt 16), geen steun in de bewoordingen of het doel van de richtlijn.

- 20 Subsidiair voert de Ligebehandlingsnævnen aan dat het gebruik van het criterium „geboorteland” indirecte discriminatie op grond van etnische afstamming in de zin van richtlijn 2000/43 oplevert, aangezien een dergelijk criterium er in de praktijk toe leidt dat personen van een verschillende etnische afstamming ongelijk worden behandeld. Voorts houdt het verscherpte legitimatievereiste van artikel 13 van richtlijn 2005/60 geen verband met de geboorteplaats van personen. Deze bepaling vereist dan ook niet dat buiten de EU/EVA geboren personen aanvullende identiteitsbewijzen verstrekken.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 21 Het Vestre Landsret acht een standpunt over de uitlegging van het in artikel 2 van richtlijn 2000/43 neergelegde verbod van discriminatie op grond van etnische afstamming noodzakelijk voor het wijzen van een beslissing in de onderhavige zaak. Aangezien de kwestie tot nog toe niet blijkt te zijn behandeld in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, wordt de behandeling van de zaak geschorst met het oog op de indiening van een verzoek om een prejudiciële beslissing over de bovengenoemde vragen.